

deel raf pas maar aan en vul maar aan naar eigen goesting +raf.vanlathem@gmail.com Natasha Blommaert, 01/02/2019

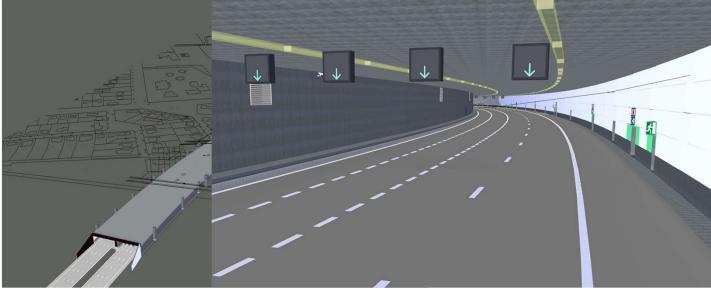
OTL LOI en LOG

Level of Development - LOD = LOI en LOG

Geleidelijk aan uw BIM model verder detailleren

Level of Development = LOI en LOG

Definiëren voor alle objecttypes

- Level of Information: zit vervat in de opbouw van het OTL
- Level of Geometry: detailniveau geometrieën per objecttype
- Onderscheid tussen bestaande objecten nieuw ontwerp

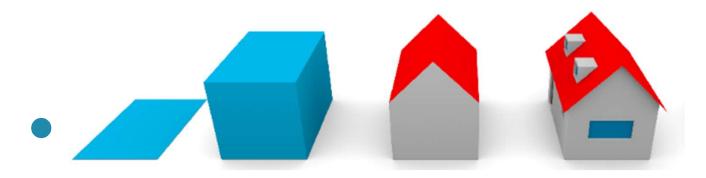
OTL Lol en LoG

- Level of Information = Lol
  - selectie van eigenschappen
  - afh. scope/fase van project
- Level of Geometry = LoG
  - verschillende niveaus (...,-1,0,1,2,...)
  - overerving
  - "0" niveau by. GRB of andere minimale vereiste
  - "-n" niveaus
    - overerving (bv. locatie kast in gebouw als punt ipv polygoon)
    - data uitwisseling
  - afleiding mogelijk van hoger naar lager niveau

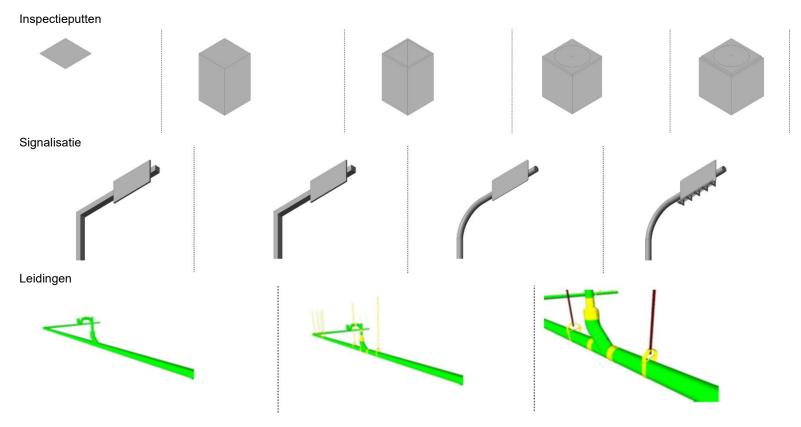
OTL voorbeeld LOG voor gebouw

- Level -1: zwaartepunt van 2D contour
- Level 0: GRB specificatie: 2D contour op maaiveld ingemeten
- Level 1: blokvormig 3D volume
- Level 2: 3D met juiste contouren zonder details
- Level 3: gedetailleerd 3D volume

Level of Geometry

Technische uitleg OTL

OTL Technisch

- OTL Basisconcepten
- OTL publicatie formaten

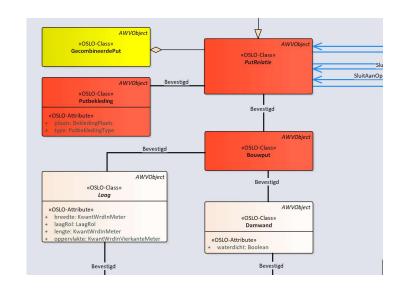
OTL Basisconcepten

- Objecten
- Attributen
- Datatypes
- Keuzelijsten
- Relaties

OTL Basisconcepten - objecten

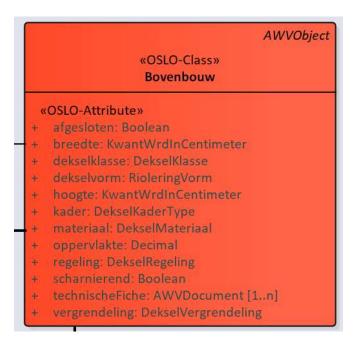
- Objecttypes
  - Naamgeving
  - Definities
  - Attributen/Eigenschappen
  - Relaties
  - Instantieerbare objecten -> data
- Abstracten
  - overerving
  - modelleertechnische groeperingen
  - niet instantieerbaar
  - gezamenlijke eigenschappen/relaties
- Geen hiërarchie/taxonomie

OTL Basisconcepten - attributen

- Naam
- Definitie
- Datatype/keuzelijst
- Kardinaliteit (1-n)

OTL Basisconcepten - datatypes

- Eenvoudige
  - String, Geheel getal, ...
  - Eenheden (meter, volt, kg, ...) -> SI-stelsel
- Complexe
  - Groeperen van meerdere attributen
  - "Subtabel" met samenhorende gegevens
- Union
  - keuzelijst met verschillende datatypes
  - OR

«OSLO-DataType» KwantWrdInMillimeter

«OSLO-Attribute»

standaardEenheid: Literal = "mm"^^cdt:ucumunit {readOnly,redefines standaardEenheid} waarde: Decimal {redefines waarde}

«OSLO-DataType» VegetatieSoortnaam

«OSLO-Attribute»

- + code: String
- soortnaamNederlands: String
- soortnaamWetenschappelijk: String

«OSLO-DataType» AfmetingVerkeersbord

«OSLO-Attribute»

- + driehoekig: AfmetingZijde
- + rond: AfmetingDiameter
- + vierhoekig: AfmetingBxh

OTL Basisconcepten - keuzelijsten

- Key value definitie
- 2 n
- Kardinaliteit/multiselect
- SKOS

«enumeration,OSLO-Enumerati... DekselKlasse

C250 (voetpad)

D400 (rijweg)

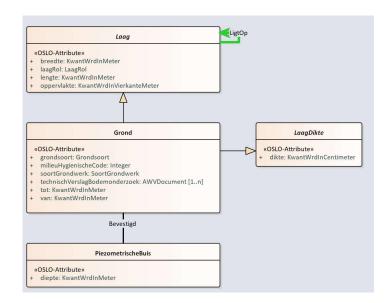
E600 (rijweg voor zwaar verkeer) F900 (vliegvelden)

OTL Basisconcepten - relaties

- Generalisatie -> overerving attributen en andere relaties
- Associaties -> Logische/inhoudelijke linken tussen objecten
  - Richting
  - Strikt
  - Kardinaliteit
  - Bv.: Voeding, Sturing, Ligt Op, Sluit Aan Op, ...
- Aggregaties -> Groeperingen
  - Functies
  - Beheer

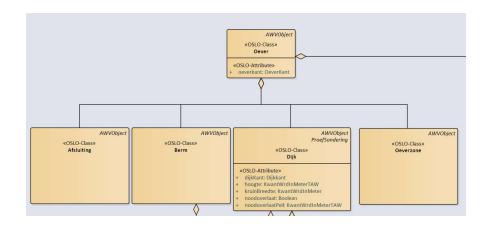
Associaties en aggregaties als "data" aan te leveren

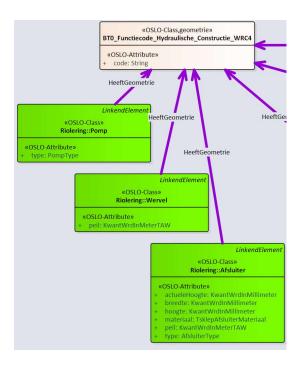

OTL deelmodellen

- Fysieke objecten
- Geometrie -> LoG (Associatie)
- Groeperingen (Aggregatie)
  - Beheer
  - Functies

OTL Basisconcepten - publicatie

- https://wegenenverkeer.data.vlaanderen.be

Met het programma Open Standaarden voor Linkende Organisaties (OSLO) zet de Vlaamse overheid in op een éénduidige standaard voor de uitwisseling van informatie. De AWV-objecttypebibliotheek (OTL) specifieert een implementatiemodel voor de datauitwisseling gedurende de volledige levenscyclus van onderdelen en installaties die in brede zin verband houden met wegen en verkeer zoals gespecifieerd in de verschillende standaardbestekken 250, 260 en 270. Ontdek hier de beschikbare vocabularia en implementatiemodellen, alsook codelijsten.

Implementatiemodellen

Vocabularia

Codelijsten

Veelgestelde vragen

TECHNISCHE DOCUMENTATIE

- > SQLite download
- > SOLite datamodel
- > XMI download
- > AWV OTL concepten

OTL OSLO – wegenenverkeer.data.vlaanderen.be

- Basisprincipes
- Bestandsformaten voor beschrijving van de standaard
  - SQLite
  - XMI UML
  - RDF
  - JSON-LD
  - SHACL
- Publicatieomgeving
- Dataportaal
- Tooling

OTL OSLO - basisprincipes

- Vocabularium
  - definities van objecten
  - https://wegenenverkeer-test.data.vlaanderen.be/doc/vocabularium/wegenenverkeer/onderdeel/ontwerpdocument/niet-bepaald/
- Implementatiemodel
  - relaties
  - constraints
  - kardinaliteit
  - https://wegenenverkeer-test.data.vlaanderen.be/doc/implementatiemodel/grondwerken/ontwerpdocument/niet-bepaald/

OTL = implementatiemodel(len)

OTL OSLO - basisprincipes

- SKOS Keuzelijsten
  - in beheer buiten OSLO
  - SKOS EDITOR: Atramhasis
  - LBLOD EDITOR: RDF-gebaseerde documenteditor
  - http://www.w3.org/2004/02/skos/core
  - https://github.com/OnroerendErfgoed/atramhasis
- URI standaard
  - https://data.vlaanderen.be/cms/VlaamseURI-StandaardVoorData V1.0.pdf

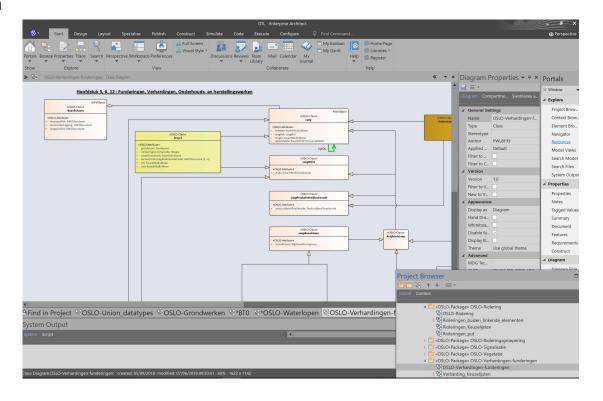

Machineleesbaar

OTL OSLO – SQLite

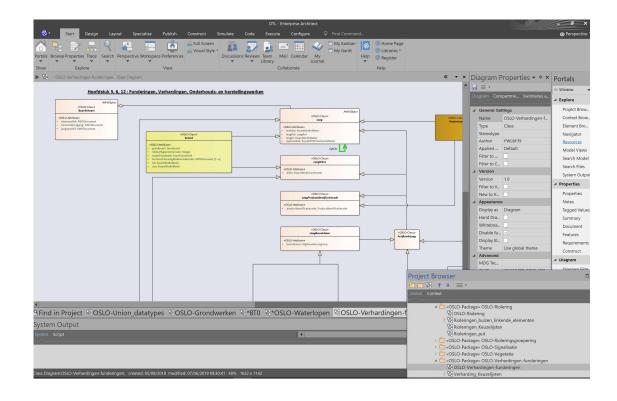
- Ondersteunt alle concepten
- Relationele databank
- Bronmodel

OTL OSLO - XMI - UML

- Enterprise Architect
- UML class diagram
- Bronmodel

OTL OSLO - RDF

- Basisbeschrijving van informatiemodel
- https://data.vlaanderen.be/ns/openbaardomein/infrastructuur.rdf

```
773 |<oul:Class rdf:about='https://data.vlaanderen.be/ns/openbaardomein/infrastructuur#Borstwering'>
774 <rdfs:label xml:lang='nl'>Borstwering</rdfs:label>
    <ns0:usageNote xml:lang='nl'>Naar GRB-skeletaanvulling detail - WLI8: Borstwering</ns0:usageNote>
     <rdfs:comment xml:lang='nl'>Hekwerk of constructie (balustrade, 'omega'-profielen,...) die geplaatst werd met het oog op de veiligheid van de zwakke weggebrui
    <rdfs:isDefinedBy rdf:resource='https://data.vlaanderen.be/ns/openbaardomein/infrastructuur' />
     <rdfs:subClassOf rdf:resource='https://data.vlaanderen.be/ns/openbaardomein/infrastructuur#LongitudinaleWeginrichting' />
    -</owl:Class>
784
786 $\text{$\displays rdf:about='https://data.vlaanderen.be/ns/openbaardomein/infrastructuur#BovengrondseBrandkraan'>
787 <rdfs:label xml:lang='nl'>Bovengrondse brandkraan</rdfs:label>
    <ns0:usageNote xml:lang='nl'>Naar GRB-basis - WPI4: Bovengrondse brandkraan</ns0:usageNote>
     <rdfs:comment xml:lang='nl'>Bovengronds aansluitingspunt aan de waterleiding, gelegen boven het maaiveld waar brandslangen op aangesloten kunnen worden.</rdfs
    <rdfs:isDefinedBy rdf:resource='https://data.vlaanderen.be/ns/openbaardomein/infrastructuur' />
     <rdfs:subClassOf rdf:resource='https://data.vlaanderen.be/ns/openbaardomein/infrastructuur#Straatmeubilair' />
     </owl:Class>
<rdfs:label xml:lang='nl'>Bushok</rdfs:label>
     <ns0:usageNote xml:lang='nl'>Naar GRB-basis - WGA1: Bushok</ns0:usageNote>
804
    <rdfs:comment xml:lang='nl'>Een bushok biedt in de regel onderdak aan reizigers van het openbaar vervoer.</rdfs:comment>
    <rdfs.isDefinedBv rdf.resource='https://data.vlaanderen.he/ns/onenhaardomein/infrastructuur' />
```


OTL OSLO - JSON-LD

- JSON Serialisatie voor linked data
- JSON-LD = een json document met een mapping naar RDF
- Gereserveerde woorden starten met @
- https://data.vlaanderen.be/context/openbaar-domein.jsonld
- https://json-ld.org/

```
{
    "voorkeursNaam": "Agentschap Informatie Vlaanderen",
    "alternatieveNaam": "AIV",
```


"naam": "Agentschap Informatie Vlaanderen", "afkorting": "AIV",

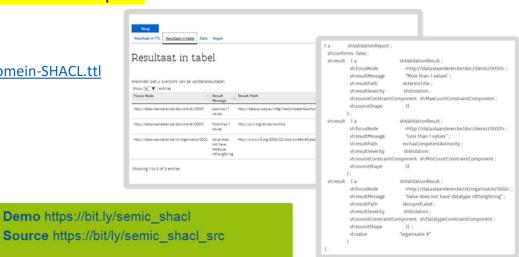
```
| "@context": {
    "Organisatie": "http://www.w3.org/ns/org#Organization",
    "voorkeursNaam": "http://www.w3.org/2004/02/skos/core#prefLabel",
    "alternatieveNaam": "http://www.w3.org/2004/02/skos/core#altLabel"
    },
    "@id": "http://data.vlaanderen.be/id/organisatie/OVO002949",
    "@type": "Organisatie",
    "voorkeursNaam": " Agentschap Informatie Vlaanderen",
    "alternatieveNaam": "AIV",
}
```

```
"@context": {
   "Organisatio": "http://www.w3.org/ns/org#Organization",
   "naam": "http://www.w3.org/2004/02/skos/core#preft_abel",
   "afkorting": "http://www.w3.org/2004/02/skos/core#altLabel"
},
   "@id": "http://data.vlaanderen.be/id/organisatie/OVO002949",
   "@type": "Organisatie",
   "naam": " Agentschap Informatie Vlaanderen",
   "afkorting": "AIV",
}
```


OTL OSLO - SHACL (.ttl)

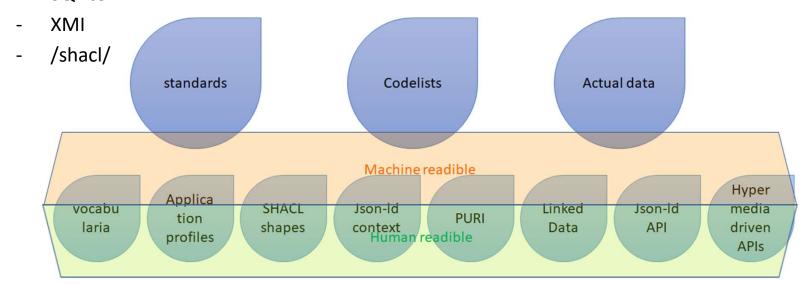
- Shapes Constraint Language
- Validatie van RDF tegen een set constraints (Kardinaliteit, domein, range, keuzelijsten,...)
- SHACL bestand voor alle vocabularia & implementatiemodellen
- Slechts beperkte ondersteuning van OTL-concepten
- https://data.vlaanderen.be/shacl/
- https://data.vlaanderen.be/shacl/openbaar-domein-SHACL.ttl

OTL OSLO - publicatieomgeving

- Mens-leesbaar
  - Wegenenverkeer.data.vlaanderen.be
- Machine-leesbaar
  - SQLite

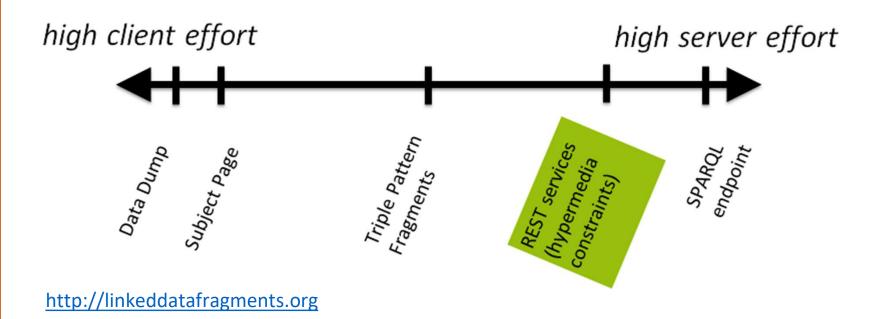

OTL OSLO - Dataportaal

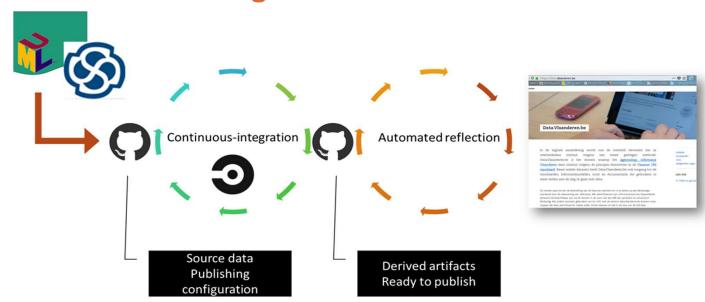
Hypermedia REST API - SPARQL endpoint

"There is more to publishing linked data than data dumps and SPARQL endpoints"

OTL OSLO - tooling

- https://github.com/Informatievlaanderen/OSLO-Standaarden
- https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/documenten/informatie-vlaanderen/producten/OSLO/Handleiding%20-%20Ontwikkelen%20van%20een%20oplossing%20in%20lijn%20met%20OSLO%C2%B2.pdf